

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1-50

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna pettirvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettirvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenemal nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Opravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 28.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Vseslovanski in svobodomiseln
g. dr. Kramar.

(Odgovor na njegovo pismo v »Novoje Vremja«.)

Dr. Kramar ima nesrečno roko povsod, kjer prime, ne samo doma na Češkem, ampak tudi v tujini, ne samo v avstrijskih parlamentarnih zadevah, ampak tudi v slovanskem vprašanju. Njegov »neoslavizem« je zbankrotiral še veliko hitreje, kakor pa z bankrota slovanofilstvo. Staro slovanofilstvo je potrebovalo več desetletij, da se je po logični poti iz njega razvil pravo »moskalofilstvo«, Kramarjev »neoslavizem« je pa že v par letih po rojstvu utonil v ruski reakciji in črni stotnji. Svobodomiseln Kramar v družbi z najhujšimi ruskimi reakcionarji, oboževalci knuta »samoderznaga carja« in v nasprotju z vsemi svobodomiselnimi in zmernimi elementi na Ruskem, ali ni to čuden prizor?

Nedavno je napisal Kramar ali narekoval dopis v »Novoje Vremja«. Že to je več kot čudno, da smatra »svobodomiseln Ceh« dr. Kramar za svoj pribojni list, kamor se od časa do časa ekspektorira, na Ruskem »Novoje Vremja«. To je namreč najpodlejši reakcionarni list, kar jih je te vrste na Ruskem. Nahaja se list »Grazhdanin«, ki je skrajno konservativen, toda dosleden in pošten. »Moskovskie Vvedomosti« so reakcijske do skrajnosti, toda odkritosrčne in v dobri veri. »Novoje Vremja« so pa list čisto posebne vrste. Nekdo jih je primerjal takih vlačug, ki se obrača samo v visokih krogih. Gre se jim edino le za »gšeft«, ker se pa največ zasluži pri vladi, drže vedno z vlado, da bi pa imel list čitateljev med občinstvom, igra včasih celo vlogo opozicije in kritikuje vlado, kolikor mu ona dovoli. V uredništvu tega lista sedi gospod Stolipin, brat umorjenega ministrskega predsednika. Ni je podlosti, katere bi ta list ne bil pripravljen zagovarjati in podpirati je vse reakcijske korake ruske vlade. Včasih, kadar ravno kaže, zna napisati kaj o Slovanih, toda še ni dolgo tega, ko je najboljši sotrudnik tega lista S. Menšikov dokazoval, da je slovanska vzajemnost neumnost in da so Rusi najbolj sorodni s Prusi in morajo iti z njimi sporazumno.

V ta list je torej nedavno napisal dr. Kramar članek, ki je silno razburil Maloruse, Poljake, pa tudi svobodomiseln Ruse. Sicer se je res g. Kramar takoj ustrašil svojega članka in se pričel v »Neue Freie Presse« izgovarjati, da so v uredništvu stvar nekoliko bolj popravili, kakor pa je on naredil, toda na stvari to ne spremeni ničesar. Tu ne gre za posamezne izraze, ampak za vsebino in glavne misli, ki so tako gorostasne, da moramo iz njih sklepati: ali nima Kramar o ruskih in poljskih razmerah nobenega pojma in potem naj o tem molči, ali je pa človek, ki stoji popolnoma v taboru ruske reakcionarne aristokracije, in potem nimamo mi, pa tudi vsi drugi Slovani z njim ničesar govoriti. Tretjega ni. Vsebina tega članka je:

1. Razmere med Rusi in Poljaki v ruski državi so v zvezi z razmerami med Poljaki in Rusi v Galiciji. Ako bi Poljaki v Galiciji nastopili zoper Rusine in podpirali moskalofilstvo, bi tudi Rusi v poljskem kraljestvu drugače delali s Poljaki.

2. Rusinsko ali ukrajinsko gibanje v Galiciji je za rusko državo silno nevarno, ker se lahko zanese tudi čez mejo na Rusko in razširi po južni Rusiji. Ruska vlada mora torej vso pozornost obračati temu gibanju.

Te dve misli razvija gospod Kramar v omenjenem članku.

Druga misel je podla denunciacija. Kramar denuncira Rusine ruski vladi ter ji priporoča, da naj še ostreje nastopa proti njim kot je doslej. Do ruske revolucije je bilo prepovedano karkoli pisati v ukrajinskem jeziku, v šoli, v cerkvi ni imel najmanjše pravice. Po revoluciji ni postalo veliko boljše, sedaj pa priporoča dr. Kramar, naj ruska vlada zopet nastopi z vso svojo brutalnostjo zoper ta narod, ki šteje do 30 milijonov prebivalcev, češ, da je ukrajinsko gibanje samo avstrijska propaganda proti Rusiji!

Še propagandnejši je prvi Kramarjev stavek. V njem zahteva Kramar, naj Poljaki v Galiciji nastopijo zoper Ukrajince in podpirajo takozvane Moskalofile. Med gališkimi Rusini sta namreč dve stranki. Ena, zvana ukrajinska, hoče, da so Rusini ali Ukrajinci samostojni, od Velikorusov ali Moskalov različen narod, druga, zvana ruska ali moskalofilska, pa trdi, da so del velikoruskega naroda in morajo sprejeti velikoruski jezik in slovstvo. Sedaj se najmanj štiri petine ljudstva priznava k Ukrajincem, moskalofili pa

izgubljajo vedno bolj tla pod nogami, dasiravno imajo denarja na razpolago v izobilju.

Kramar zahteva torej od Poljakov, naj v Galiciji 4 milijone Rusinov prisilijo, da se bodo smatrali za Ruse in se naučili ruskega jezika. Pod ruskim absolutizmom je mogoče, da kar nekega lepega dne proglasi birokracija vse Ukrajince, 25 milijonov duš, za pristne Ruse, ali prebivalce Podlasja in holmske dežele za starodavno rusko plemo, v Avstriji pa to ne gre. Ako bi bilo to pri nas tako lahko mogoče, da bi kar vlada dekretirala narodnost, potem bi kmalu proglasila Moravce za narod, različen od Čehov, Štajerce za različne od Kranjcev in Dalmatince za drug narod, kakor so Hrvati. Boj med Ukrajinci in moskalofili naj se izvaja med njimi samimi, mi zamoremo samo vzeti na znanje, kako so se odločili. Tudi Poljaki se ne morejo vmešavati v ta prepir in izvrševati nasilja na eni ali na drugi stranki. Grofa Potockega so umorili Rusini glavno zato, ker so mu predbacivali, da podpira moskalofile. Kramar pa menda ne bo nesel zanje svoje kože naprodaj.

Popolnoma neosnovano je tudi, da je postopanje ruske vlade proti Poljakom v kakoršni koli zvezi s postopanjem Poljakov napram Rusinom v Galiciji. Ruska vlada je enako postopala s Poljaki že takrat, ko je še po celi Galiciji vladala germanizacija, ko so poljski narodniki sedeli v ječah in med Rusini ni bilo še niti Ukrajincev, niti moskalofilov. Dalje so pa tudi razmere med Galicijo in med poljskim kraljestvom na Ruskem popolnoma drugačne. V Avstriji je konstitucija, gališki »Rusi« naj se je poslužijo, se organizirajo, volijo svoje poslance in pokažejo, če jih je res kaj. V poljskem kraljestvu pa tega ni in Poljaki tam ne morejo priti do besede. Ruska vlada naj da Poljakom v kraljestvu iste ustavne svobode, katere imajo »Rusi« v Galiciji, potem se bo šele dalo naprej govoriti! Gališki »Rusi« lahko ustanavljajo društva, prireajo shode in zborovanja, govore in tiskajo, kar hočejo, da le ni zoper našo državo, se uče ruskega jezika, zgodovine, slovstva, potujejo na Rusko, molijo kakor hočejo, ali pa tudi nič. Vse to jim je prosto. Poljaki na Ruskem pa vseh teh pravic nimajo. Poudariti je pa še treba, da stanujejo Poljaki v poljskem kraljestvu na Ruskem popolnoma izključeno sami (ako ne štejemo Judov) in ni v njihovih deželah nobenih Rusov, izvenemal pričan-

dranih in začasno prebivajočih uradnikov in vojakov, v Galiciji pa ni nobenih pravih Velikorusov, ampak so samo Poljaki in Rusini in taki izmed Rusinov, ki so se pozneje naučili velikoruskega jezika in se prištevajo k Rusom po političnem prepričanju.

Po tej poti, kot jo svetuje gospod Kramar, pač ne bomo prišli do cilja — do sprave med Rusi in Poljaki. Glavna ovira je rusko »samoderžavje«, ta produkt bizantinske kulture in tatarske nadvlade. Iz njega izvira ruski cenzor-papizem, birokratična korupcija in toliko drugega zla. »Absolutizem« je korupcija sama na sebi, ki ni zmožna nobene reforme, je zapisal nekoč Montesquieu v svojem delu: »Esprit de loi«. Ako imajo Rusi v sebi dovolj moralne moči, naj vržejo raz sebe jarem »samoderžavja« in potem se bodo Slovani z njimi dogovarjali in pogajali. Z ljudmi pa, ki stoje pod kuratelom knuta, je vsak dogovor nemogoč.

Državni zbor.

Dunaj, dne 13. dec.

Proračunska razprava.

Poročevalec dr. Steinwender je ostro grajal državno upravo, ki je mnogo predraga, pa jako pomanjkljiva. Govornik priporoča, da finančni odsek čimprej reši davčne načrte, s katerimi bode mogoče pokriti primanjkljaj drž. proračuna in tudi deželam odkazati večje državne prispevke.

Glasovanje za nadrobno razpravo.

Prehod v nadrobno razpravo je obveljal z 238 glasovi proti 100. Za prehod so glasovali Poljaki, velika večina nemških poslancev, Mladočehi, češki agrarci in Hrubanova skupina ter slovensko-hrvatski klub; proti pa soc. demokratje, dalmatinski poslanci, Rusini in češki radikalci.

Dr. Susterskič je v odseku predlagal še štirimesečni proračunski vizorij; dosledno je bilo, da so že v odseku vsi trije zastopniki slov.-hrvatskega kluba glasovali za prehod v podrobno razpravo in da je danes tudi klub v celoti v zbornici glasoval v istem smislu. Tega pa gospodje iz Dalmacije niso razumeli in so pričeli kričati na dalmatinske poslance, ki so člani slov.-hrvatskega kluba. Nastal je velik krič, ker slovenski poslanci so odločno zavračali preglasne dalmatinske nevoljnike. Krič je trajal tako dolgo, da je predsednik pretrgal sejo in odredil

LISTEK.

Josip Lavtižar:

V daljnih deželah.

1. Na Tirolskem.

Kakor dela stoječa voda, ako zaletiš vanjo kamen, vedno večje kroge, tako segajo mnogokrat tudi človeški nameni v vedno večje daljave.

V začetku je zadostovalo, da sem pogledal to ali ono avstrijsko pokrajino. Pozneje je stopala noga tudi izven črnorumenega ograja, slednjič mi je postala celo Evropa pretesna. Spolnjena želja je rodila novo željo in tako se je delal vedno večji kolobar, ki ga še morje ni moglo omejiti.

Odkod to? Radovednost, kako izgledajo tuje dežele, je utemeljena v naši naravi, ki si želi spremena v vsakdanjem življenju. Ko se oziraš po oblakih, ki plavajo po nebu; ko gledaš tice, ki veslajo v višavah; ko opazuješ potoke, ki hite naprej: ali se ti ne porajajo misli, da bi poletel tudi ti v neznane kraje? Gotovo. Samo vsak ni tako srečen, da bi mogel od doma. Odbod prislovica: Komur izkaže Bog posebno milost, tega pošlje v daljni svet.

Le to prosim, da bi me kdo ne imel

za Ahasvera. Prvič nisem žid, ampak dober krščanski človek, drugič sem precej mirnega značaja. Ahasver ne najde nikjer pokoja, ker ga goni slaba vest iz kraja v kraj, jaz pa sedim lepo doma, da se mi očiita samotarstvo. Toda če kam grem — grem daleč in z mirno vestjo. Čemu bi ne šel? Saj ti boljše izobrazbe ne da noben profesor in nobena knjiga kakor potovanje. Druga ni treba kakor zdravja in denarja. Kdor je zdrav, je bogat in kdor ima denar, ima pogum. Sicer pa upoštevaj tudi to, da te potovanje prezrači na duši in na telesu.

Brzovlak me je nesel ob Dravi višje in višje proti Tirolskemu. Ker je bilo v začetku avgusta (1910) in ravno vrhunec poletne sezone, so bili vozovi napolnjeni z letovičarji. Ljudje, ki prebivajo celo leto v zaduhlih mestnih stanovanjih in večkrat ne gledajo drugega kakor golo zidovje, potrebujejo oddiha v naravi. Kdo bi jim ne privoščil? Nimam jih za postopače, temveč za trpine, ki so si v napornih službah pokvarili živce ter jih sedaj krepijo v planinskem zraku. Med njimi so ljudje, ki delajo z glavo in žive od same teorije. Neznano jim je življenje v prirodi, ker se bavijo le s črkami in številkami, ki morijo duha in ga skušajo ugonobiti. Pa pride čas počitnic, ki jih je tak izmučenec res potreben. Takrat

se otrese pisarniških in katederskih sitnosti ter mu ožive zopet človeška čutila. Pokrepčan se vrne domu in opravlja svojo službo z večjo vnemo nego poprej. Zato ni paradokсна trditev, da se naredi v enajstih mesecih več kakor v dvajsetih.

V Franzensfeste, kjer je zgrajena nad skalnato strugo vode Eisack mogočna trdnjava, se je kar trlo popotnikov. Tu se križajo vlaki, ki prihajajo od zapada, juga in severa, zato tako sejmische. Za družbo sem dobil nekaj gosposkih žensk, o katerih lahko to izdam, da niso molčale. Omlatilo se je toliko gradiva, da sem se imenitno zabaval. Ali ni to prijetno, ako človek samo posluša ter mu ni treba govoriti in ako brez vprašanja več izve, kakor z vprašanjem? Semintja se je opazila v pogovorih izvanredna bistroumnost, potem pa zopet izgledna praznosta in plitvost. Ženske so (kakor znano) rojene angelčki, torej ne moremo zahtevati od njih človeške pameti. Ena je dostavljala pri vsaki reči, ki jo je šlišala, »merkwürdig«. Seveda. Človeški rod ne bo prišel nikdar tako daleč, da bi umel razlagati vse vzroke raznim pojavom. Na svetu je mnogo takega, čemur ne moremo priti do dna, toliko pa vendar ne, da bi se nam čudna zdela vsaka malenkost.

Čas je urno minil in kmalu smo

bili na vrhu Brennerjevega prehoda (1370 m). Od tu je šlo še hitreje v dolino reke Inn.

Glavno mesto Tirolskega mi je bilo znano že iz prejšnjega časa, zato se nisem mudil dolgo časa v njem. Obiskal sem le dvorno (franciškansko) cerkev, kjer stoji sredi glavne ladje glasoviti pomnik cesarja Maksimilijana I. († 1519). Maksimilijana imenujejo zgodovinarji »zadnjega viteza« ter ga prištevajo najboljšim nemškim vladarjem. Bolj kakor z vojskami je povzdignil državo s srečnimi ženitvami, odtod znani pregovor: »Bella gerant alii, tu felix Austria nubes«. (Vojskujejo naj se drugi, ti Avstrija se raduj v svatbi.) Čeprav počiva njegovo telo pod velikim oltarjem grajske kapele v Dunajskem Novem mestu, postavili so vendar Maksimilijanu sijajen marmornat nagrobnik tudi v Innsbrucku. Cesar kleči na vrhu pomnika ter ima roki sklenjeni v molitvi. Na obeh straneh glavne ladje stoji kakor častna straža 28 bronastih kipov, ki predstavljajo cesarjeve prednike in sodobnike. Kdor obišče Innsbruck naj ogleda ta veličastni nagrobnik. O Maksimilijanu se poroča tudi to, da je razumel slovenski. Njegov učitelj je bil Slovenec Tomaž Brlogar s Spodnjega Štajerskega. Še bolj se je priučil slovenščini v občevarstvu s slavnimi Kranjci, kakršni so bili: škof

vpišovanje govornikov za podrobno razpravo. Današnji prizori svedočijo, da se tudi v Dalmaciji ločijo duhovi in da prodira v narod krščanskosocialna misel. Ta veseli prevrat moramo Slovenci le pozdravljati.

Italijanska fakulteta.

Vprašanje italijanske pravne fakultete je meč, ki na niti visi nad nemško-narodno zvezo. V tej, sedaj največji parlamentarni skupini so združene štiri nemške stranke, ki se jako razlikujejo po svojih političnih in gospodarskih težnjah. Levo krilo tvorijo radikalci pod vodstvom poslanca Wolfa; desno krilo vodita dr. Steinwender in dr. Stölzel. V skupnih sejah si bratje večkrat skočijo v lase, ker Wolf s svojimi tovariši hodi svojo pot, ki se navadno križa s taktiko zmernejših članov v zvezi. Sicer pa po zadnjih volitvah v tej zvezi prevladuje radikalnejša struja.

To dokazuje odpor nemško-narodne zveze proti italijanski pravni fakulteti. V prejšnji zbornici je bila nemško-narodna zveza v pretežni večini še pripravljena glasovati za italijansko fakulteto tudi s sedežem na Dunaju, odkoder naj bi se po štirih letih premestila na italijansko ozemlje. Danes pa se zveza sploh protivi, da bi se italijanska fakulteta začela obnoviti v kateremkoli nemškem mestu. Morda je že večina sploh proti vsaki nemški višji šoli. To je plačilo italijanskim poslancom za večletno hlapčevanje. Že danes je gotovo, da to vprašanje do spomladi obleži v odseku.

Naravno je, da italijanski poslanci ne morejo mirno te nevhvalečnosti vtakniti v žep. Zapretili so z obstrukcijo v tirolskem deželnem zboru in proti proračunskemu provizoriju v zbornici. Včeraj se je pripeljal na Dunaj tirolski cesarski namestnik baron Spiegelfeld, da posreduje med italijanskimi in nemškimi poslanci. Italijani seveda zahtevajo svoje plačilo v obliki pravne fakultete. Pogajanja doslej niso uspela. Zato je danes italijanski poslanec dr. Bugatto v proračunski razpravi pričel z obstrukcijo. Govoril je od pol ene do četrte ure skoraj izključno v italijanskem jeziku. Glas njegov je prijeten in jezik klasičen. Bila je prijetna zabava za poslušalce, katerim je na slovenske in nemške medklice točno odgovarjal v svoji toščanščini. Ob četrtri uri je govornik zahteval, da mu predsednik Romanczuk dovoli kratek odmor. Ker predsednik ni hotel takoj ugoditi tej opravičeni želji, nastal je v zbornici velik hrup. To je nagnilo predsednika, da je za deset minut pretrgal sejo. Nato je dr. Bugatto končal svoj govor. Italijanski tovariši so mu seveda burno ploskali in stiskali roke.

Med govorom poslanca dr. Bugatto so mešetarji za kulisami ugibali, ali in kako bi bilo mogoče preprečiti nadaljnjo italijansko obstrukcijo. Vlada in voditelji vladnih strank so po daljšem besedovanju sklenili, da se jutri že

Sladkonja, Volkart Turjaški, Žiga Herberstein in Krištof Lamberg. Bil je zelo priljubljen Slovincem, ker se je z njimi po domače pogovarjal in jim skušal po možnosti pomagati. Saj so ravno takrat izbruhnili kmečki upori ter se potegovali kmetje za »staro pravdo«.

Značilno je za Innsbruck, da se pride iz mestnih ulic takoj v strme senožeti in s teh v skalovje. Ako greš po cesti Marije Terezije, ki je najbolj živahna, imaš kar pred seboj nad 2000 m visoke snežnike (Großer Sollstein 2655 m, Rumerspitze 2440 m itd.) Turisti si ne morejo zeleti pripravnjega kraja za svoje drzne izlete. Kdor ne živi rad brez plezanja, ima ga tukaj pred nosom. Zato srečuješ v mestu mnogo hribolazcev, ki jih hitro poznaš po tem, da niso napravljivi tako kakor drugi zemljani. V spominu sta mi ostala posebno dva, ki bi ju postavil za strašilo navadnim ljudem, toda za vzor vsem veleturistom. Misli si, dragi čitatelj, dva mlada človeka v najboljših, recimo tridesetih letih. Otovorjena sta bila z dobro nabasanim nahrbtnikom, imela sta vsak svoj cepin v roki, okoli pleč povite vrvi, za pasom žvenketajoče dereze, na čevljih pa več železa kakor usnja. Še rabelj ne more biti hujše oborožen nego sta bila ta dva, in če bi bilo treba, borila bi se bila lahko s samim peklenščkom. Vse je bilo novo na njima, ker je prišlo menda pravkar iz prodajalne. Toda vprašanje je, če sta si z opravo kupila tudi pogum? Takim ljudem hoja po gorah ni več zabava ampak strast. Izletov ne delajo zato, da bi se okrepčali, temveč da bi se bahali, koliko so prehodili in v kakšnih nevarnostih se nahajali. Seveda ni prišel vsak kljub najboljši opavi več sam nazaj. Polomljenega ali mrtvega so prinesli v dolino. (Dalie.)

o b p o l 10. urisni de proračunski odsek in nadaljuje razpravo o italijanski pravni fakulteti. Začasen uspeh je le dosegel dr. Bugatto. S tem pa seveda Italijani niso še dobili fakultete. Dr. Erler ima v odseku več somišljenikov, ki morejo do praznikov zavleči razpravo. Glavna govornika sta bila Udržal, načelnik čeških agrarcev, in dr. Laginja, član hrv.-slov. kluba. Udržal je imel jako prijazne besede za Jugoslovane. Pričakujemo tudi dejanja. Dr. Laginja pa je jako obširno opisaval prežalostne razmere v Istri.

Melioracijska dela.

Poslanec P o v š e in tovariši so danes vložili v zbornici jako važen predlog, ki ga je podpisalo nad 200 kmečkih poslancev iz raznih strank. Predlagatelji zahtevajo, da melioracijska dela še nadalje ostanejo v področju poljedelskega ministrstva. Dalje naj se v tem oddelku pomnože tehnične moči in zviša tudi melioracijski zaklad. Predlog objavimo v celoti.

Podpore vsled suše.

Danes je odsek, kateremu so bili odkazani vsi predlogi za državne podpore vsled suše in drugih uim, sklenil soglasno, da vlada živinorejcem dovoli solne odpadke in pogorelecem znižane vozne na državnih železnicah. V pododsek, ki se bode bavil s posameznimi prošnjami, so bili izvoljeni: Kadlčak, Pišek, Simonovici, Viškovski, Fisslthaler in Kasper. Poslanec Mandić je v odseku obširno opisaval splošno bedo v Primorju, posebno v Istri. Toča, suša in povodenj so napravile ogromne škode. Vlada je Italijanom samo v koperskem okraju dovolila 150.000 kron podpore. Slovanske občine v koperskem in podgrajskem okraju pa niso dobile niti vinarja, četudi so bile v isti meri po toči oškodovane. Enako je na Goriškem. En sam italijanski okraj je dobil od vlade 100.000 kron. Pripomnim še, da je ministrstvo za notranje posle predlagalo za celo Kranjsko 260.000 K, ki pa naj jih izplača poljedelsko ministrstvo. To pa v ta namen nima kredita na razpolago in je dopisalo dež. vladi, naj podporo izplača iz kredita za živinorejo. Ta kredit pa niti za živinorejo ne zadošča, kaj še za živež revnejšega prebivalstva. Dr. Korošec je sicer v proračunskem odseku v ta namen predlagal 3 milijone; s tem predlogom ej tudi vlada zadovoljna, toda danes je sklenila nemška zveza, da v zbornici glasuje proti temu predlogu. Čudni ljudje!

Za državne uslužbence.

Odsek za državne uslužbence je objavil svoje poročilo o predlogih za izboljšanja uradnikom, poduradnikom in slugam. Višja potreba bo znašala po tem poročilu 10.200.000 kron, medtem ko je vlada namenila v ta namen le 2.800.000 kron. Odsek predlaga, da naj se obstoječe triletnice zvišajo slugam od 70 na 100, poduradnikom pa od 80 na 120 kron, kar bo znašalo vsako leto 4.300.000 kron. Nadalje naj bi dobili sluge in poduradniki po desetletni, oziroma dvajsetletni službeni dobi v civilni službi službene starostne doklade 100, oziroma 200 kron, kar bi stalo na leto 1.800.000 kron. Končno naj bi se vračunala začasna in pomožna službena doba kakor tudi prostovoljna vojaška službena doba največ za dobo petih let, kar bi stalo 4.100.000 kron.

Odsek za poštne uslužbence

je sprejel več predlogov glede na plače in na napredovanje v službi poštinih ekspedientov, podeželnih poštinih služabnikov in pošt. služabnikov. Nadalje je bilo sprejetih več predlogov glede na časno napredovanje poštinih adjunktov, poštinih oficiantov, oficiantin, kalkulantin itd. Sprejet je bil tudi predlog, da se odpravi dosedanja prepoved ženitve poštinih adjunktinjam, oficiantinjam in kalkulantinjam. Z vprašanjem poštinih mojstrov se bo pečal pododsek, ko predloži vlada račune o njih razmerah.

Koper sedež laške fakul'tete.

Poljaki so se zasebno zelo zavzemali za to, da naj bi se nastanila laška fakulteta v Kopru. Lahi so baje načelno za Koper in tudi Nemci bi ne ugovarjali.

Italijansko-turška vojska.

V Afiki.

Čez Rim se poroča iz Ainzare: Turki so se umaknili v treh kolonah proti Derianu in Terbuni, neka druga kolona se umika proti Homsu. Iz Cirenajke se poroča, da ni izključena turška ofenziva. Armada domačinov v Cirenajki, ki je že pripravljena, šteje 30.000 mož, ojačujejo jo redne turške vojaške čete. Iz Egipta dohajajo vsak dan ojačenja. Lahi, 7000 mož, so napadli 12. t. mes.

zjutraj, kakor se poroča iz Carigrada, Tadjuro, ki so jo prej bombardirale laške vojne ladje. Po dveurnem boju, v katerem so izgubili Lahi veliko vojakov, so zasedli Tadjuro. Iz Rima se poroča, da pričakujejo vojaški krogi vsako uro poročil o odločilnih bojih pri Bengaziju in Derni, kjer so zbrani Arabci in Turki v velikem številu. Laški vojaški krogi nameravajo zgraditi v Tripolitaniji ozkotirno železnico. Iz Tunisa se pa poroča, da se bližajo turški vojaki meji in da so že došli aeroplani in aviatiki, ki so vstopili v turško službo. Laška kolonija v Tunisu je zelo vznemirjena, ker se nevtralnost ne prebne krši.

Lahi v Turčiji.

Iz Rima se poroča, da Turčija po posredovanju velevalsti ne bo izgnala Lahov iz Turčije. V Jeruzalemu oblasti z največjim naporom vzdržujejo mir in izgrede proti Lahom. Laški konzulat je v veliki nevarnosti. Nemški konzul stori, kar le more, da čuva laško kolonijo.

Turške vojne ladje v Suez.

Laška križarica »Piemonta« je doglala, da se nahaja v pristanišču Suez pet turških vojni in transportnih ladij. Poveljnik »Piemonta« je obvestil pristaniško oblast, da morajo turške ladje v 24 urah zapustiti pristanišče in da, če se to ne zgodi, bodo govorili topovi »Piemonta«.

Turčija ne dobi posojila.

Ravnatelj »Banque Ottomane«, ki je odpotoval v Pariz, da dobi 50 milijonov posojila, se je vrnil v Carigrad, ne da bi bil dobil posojilo.

Rusija mobilizira.

Rusija mobilizira armadni zbor v Odesi.

Nemiri v Makedoniji.

V Košani so našli na več mestih bombe. Oblasti so zaprle veliko oseb. Pravoslavni patriarhat je izročil Turčiji seznam, po katerem je bilo zadnjih pet mesecev umorjenih 67, pretepenih pa 160 oseb.

Na Krete.

Avstro-ogrski konzul v Kaneji je obvestil svojega angleškega tovariša, da Lloydovi parniki ne sprejemajo več potnikov, ki hočejo potovati na ali s Krete, marveč zgolj le blago.

Lahi streljali na angleški parnik.

Poveljnik angleškega parnika »Baron Golwarth« je v Marseillu javil, da je dne 30. novembra neka laška križarica petkrat ustrelila na njegovo ladjo in jo poškodovala. Ko je laški poveljnik izpoznal, da se je zmotil, se je opravičil.

Indijsko cesarstvo.

Kralj Jurij V. angleški se nahaja zdaj v Indiji, kjer so ga po običaju, ki datira iz leta 1876, ko je bila kraljica Viktorija proglašena za indsko cesarico, na sijajnem durbarju (narodnem zboru) v Delhiju proklamirali za cesarja.

Nek angleški učenjak je imenoval angleško indsko cesarstvo »cesarstvo na akcije«. In res je bila Spreddnja Indija nekako 250 let, to je od 1600—1858, pod vlado angleških akcijskih družb. Indci so se od pamtiveka medseboj le prepirali in klali, edinolet pod kraljem Asoka, nekako sredi tretjega stoletja pred Kr., so bili vsi v eno kraljestvo združeni in v srednjem veku pod žezlom izlamskih mogulov, ki so bili na višku v 16. in 17. stoletju. Sicer pa je bila Indija razcepljena v male državice pod vlado različnih absolutistiških mogotcev, ki so se medseboj neprestano bojevali, svoje podanike pa izžemali. Leta 1599. se je več angleških trgovcev združilo, podpisalo vsoto 30.000 funtov šterlingov in odpotovalo v Indijo. Izkricali so se na Sumatri in začeli na debelo špekulirati. Razpolagali so s 36 ladjami in 1000 najetimi vojaki. Ustanovili so mesto Bombay in se začeli z indskimi knezi, sindžami in navabi, bojevati. Ker je ta akcijska družba preveč bogata, je angleški parlament leta 1698. vzpodbudil trgovce, da so osnovali drugo konkurenčno akcijsko družbo. Te dve družbi sta izpočetka živeli medseboj v ljutem boju, a sta se leta 1708. združili, da sta na podlagi pogodbe indsko deželo skupno izžemali. Zdaj se je pa ženialni lord Robert Clive lotil načrta Indijo politično spraviti pod neposredno oblast angleške države. Porabil je priliko, ko so se indska ljudstva uprla zoper krvavo nadoblast trgovskih akcijskih družb. S pomočjo vojaštva in izigravajoč mohamedanski element zover hinduški, je veliko vstajo zadušil, podjarmil vse kneze in jih s pomočjo velikih plač ter svoboščin večinoma tudi zase pridobil. Trgovskih akcijskih družb pa le ni mogel oslabiti, dokler ni angleški parlament leta 1766.

izbral poseben odsek, ki je nekoliko krotil kapitaliste. Končno je leta 1773. lord North v parlamentu predlagal, da ima postati država dedič indske dežele. Trgovci so sicer milijone in milijone žrtvovali, da podkupijo člane spodnje zbornice, a so le toliko dosegli, da so ravnatelji indske družbe še nekaj časa Indijo navidezno vladali. Vlada pa je kmalu ravnateljski svet podredila ministrstvu, 1. novembra 1858. je pa kraljica Viktorija sama prevzela vladno nad Indijo, 29. aprila leta 1876. pa je povzdignila deželo v svoje cesarstvo.

Kralj Jurij V. je sedaj tudi formalno indski cesar. Zadnje čase se je veliko govorilo o neki indski protiangleški zaroti. Protiangleško gibanje v Indiji res obstoja, a Nemci, ki zlasti veliko o tem pišejo, se varajo, če pripisujejo temu gibanju večji pomen kakor je ima v resnici. Indski vladarji, ki so precej avtonomni in ki jim Anglija zagotavlja uprav sijajne dohodke — kakor jih ima morebiti samo beli car — so vsi na strani Anglije, pravtako številni Mohamedanci, ljudstvo pa je politično skrajno nezavedno. Tudi čuti, da se mu pod angleško vlado vendarle veliko bolje godi, kakor pod prejšnjim samovladstvom domačih knezov. Sicer pa je Anglija v politično-upravnem oziru jako tolerantna, modra in previdna.

Kralj Jurij V. je podal na durbarju slovesne izjave glede reforme uprave in naznanil, da se preloži sedež cesarstva iz Kalkutte v Delhi. To je zelo važna politična izprememba. Na eni strani se prenese sedež vlade v osrčje lojalnega mohamedanskega plemena, na drugi pa je s tem ustrezno tudi Indcem, ki vidijo v Delhiju, starodavni prestolici slavnih mogulov, veliko več kakor v Kalkutti, ki je bila dozdaj rezidenca angleškega podkralja, a je bila zgolj evropska uradniška kolonija.

Kako Angleži tudi sicer zelo skrbje za svojo indsko posest, se razvidi tudi iz perzijske afere. Rusija je nameravala korakati proti Teheranu in se severne Perzije polastiti. Angliji pa to kljub enteti z Rusijo ni bilo všeč, ker ne mara, da bi kdo prišel Indiji blizu. In res je dosegla, da je Rusija svojo namerovo večalimenj opustila. Angleži so še danes prvi diplomati, zlasti pa v kolonizatoričnem oziru in zato bodo pač še precej dolgo gospodarji bajne velike Indije.

PRED VOLITVAMI NA HRVAŠKEM.

Listi poročajo: Pritisk oblasti se poostruje do skrajnosti. V Zagrebu so pozvali vsakega posameznega uradnika in meščane, ki so količkaj v zvezi z oblastmi, da naj glasujejo za vladne kandidati. Vsaka agitacija za opozicijo se potlači. Po okrajih je popolnoma onemogočena vsaka agitacija opozicije. Volilni shodi so bili malone vsi prepovedani. Opozicionalni kandidati so izgnani iz volilnih okrajev. Oblasti zapirajo kandidate, češ, da je v nevarnosti javen mir in red. Okna so bila pobita zdaj enemu samemu vladnemu kandidatu. Bivšemu sekcnemu načelniku dr. Nikoliću, ki kandidira proti banu v Zagrebu in v Ogulinu se je prepovedalo imeti kakšod. Dr. Nikolič je postavljen pod nadzorstvo orožništva.

DELCASSEJEVO MINISTRSTVO V NEVARNOSTI.

Francoska zbornica je v svoji seji 13. t. m. ostro prijemala mornariškega ministra Delcasséja radi nesreč na francoskih vojnih ladjah in radi poverjenj v mornariški upravi. Delcassé je sicer odgovoril na vse interpelacije, a odgovori niso bili vedno srečni. Sodijo, da bo moral Delcassé odstopiti.

SPRAVA DANSKEGA Z BEROLINSKIM DVOROM.

Danski kralj je obiskal 12. t. mes. nemškega cesarja. Kakor se poroča, niso vladale zadnji čas med kopenhavskim in berlinskim dvorom pristržne razmere. Danski kralj je bival zadnja leta večkrat inkognito v Berlinu, ne da bi bil obiskal nemškega cesarja. Obisk dne 12. t. m. pomenja, da so se pričele med obema dvoroma zopet prijateljske razmere, a politično važen obisk ni.

BOJI OB PERZIJSKI MEJI.

Rusi so z 800 vojaki in 10 topovi osvojili Choi in tako zavzeli postojanko ob krilu turških postojank ob perzijski meji. V Salmas je došlo pet turških bataljonov.

DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE V NEMČIJI.

V Nemčiji bodo volili poslance v državni zbor. Stranke že objavljajo svoje volilne oklice. Katoliški centrum je izdal volilen oklic, v katerem uvodoma naglašja, da se dela na to, da bi liberalci zavladovali v Nemčiji. Velika liberalna stranka naj bi to dosegla s po-

Glasba.

Klavirina na Viču. Nedeljski koncert v Društvenem domu se je izvršil za dane razmere prav dobro. — V prvi vrsti gre hvala zato gosp. izumitelju L. Bajdetu, ki je sploh prvi povod celi prireditvi. On nas je kar očaral bodisi z igranjem na svoj izum ali pa z dovršenim prednašanjem krasnega Sattnerjevega solospjeva „Deklica in pič.“ Oboje nas je kar prevzelo! Vsem nam bo ostalo nepozabljivo, tako je splošna sodba občinstva, ki tudi ni štedilo s priznavanjem Gospod zborovodja „Ljubljane“ A. Svetek, ki se je povabilen rad odzval, je spremljal posp. Bajdeta nad vse fino in verno sledil njegovemu občutenemu prednašanju. Prisrčna hvala obema! V drugi vrsti pa gre hvala vsem sodelujočim članom K. S. I. Dr. Koliko truda je treba za take nastope! Koliko vztrajnosti! To ve ceniti le, kdor je zraven. — Solistu na gosli V. Povšetu in solistu na klavirju g. Bardorferju moramo častiti! Poznalo se je sicer prvemu, da ga še zdeluje t. zv. odrska mrzlina, toda rešila sta svoji vlogi dobro, kar je tudi občinstvo priznavalo. Izmej zborov moramo pohvaliti pred vsem mešani zbor, čeravno tudi moški ni bil slab. Poznalo se je pa obema, da nista izvežbana enakomerno. Temu je menda največ vzrok neenakomerno pohajanje pevskih vaj. Obiskujte jih vsi pridno in dosegli boste še lepše vspehe. Saj to je edino plačilo požrtvovalnemu zborovodju. — Kakor se čuje, bo treba za novo igro iz slovanske davnine, ki jo bo društvo vpriporilo znabiti prav kmalu, zopet več vaj, torej le prihajajte v kar največem številu ob sredah. Čuditi se moramo pa po pravici godbama na lok in pihala. Bilo je res še marsikaj hib in nedostatkov za občutljivo uho glasbenega gurmanda; kje jih pa ni? Nikdar torej omagati na pričetem potu! Vedno naprej! to bodi vaše gaslo. Potem boste pravi naprednjaki! Občinstvo je bilo kar fascinirano, ko je krepko — za primeroma majhno dvorano znabiti preveč krepko — zadonelo z odra „Hej Slovenci.“

Cerkveni letopis.

Nova župnija. — Iz Trboj pri Smledniku se nam piše: Pri nas snujemo župnijo, ki bo, kakor vse kaže, kmalu razpisana. Pri tej priliki naj nekoliko razložim, kaj se je v tem oziru storilo. Že cesar Jožef II. je povišal tukajšnjo podružnico M. B. v lokalijo ali malo župnijo 2. decembra 1785. Obsegala je ta lokalija vasi: Trboje, Žrjavko, Hrastje in Prebačovo. Zadnji dve vasi sta bili izločeni iz župnije Sent Juri pri Kranju. Toda ti dve vasi sta venomer prosili, naj se zopet pridružita prejšnji župniji v Sent Juriju. Ustregli so jima in s cesarskim sklepom 9. januarja 1795 so bile Trboje ponižane v ekspozičuro. Pa še ta je bila v nevarnosti. Cesar Franc I. je naročil 1. 1802 naj se izvrši superrevizija, katere duhovniki bi bile manj potrebne. Vsled tega je c. kr. dež. vlada 1. 1809 odpravila ekspozičuro v Trbojah in odredila, naj se Killerjev beneficij premesti k župniji v Smlednik, kjer se obenem ustanovi druga kaplanija. Vendar pa je v Trbojah ostala ekspozičura do 1. 1816, ko je stopil ekspozič Gabriel Dornig v pokoj. Trbojci so pa vendar želeli svojega duhovnika, ker so imeli do župne cerkve v Smledniku uro hoda, v Mavčiče pa je bila vožnja čez Savo nevarna in se je več nesreč pripetilo. Ordinariat je 1. 1829 priporočil prošnjo za oživiljenje ekspozičure in po raznih neizgovilih je bila prošnja ugodno rešena 22. oktobra 1841. Ko so pa Trbojci imeli svojega duhovnika, se jim je vzbudila želja, da bi se ekspozičura povišala v župnijo. Že 1. 1846 so vložili prošnjo, pa niso uspeli. L. 1908 so sklenili v proslavo šestdesetletnice cesarjeve vlade povišati ekspozičuro v župnijo. C. kr. ministrstvo za bogocastje in uk je z odlokom z dne 20. decembra 1910 dovolilo, da se ekspozičura poviša v župnijo, če se nalože potrebne glavnice. To se je zgodilo. Trebalo je pa še izjave, da so prihodnji župljani trbojski pripravljeni prispevati za povišek župnikov kongruo, če se kdaj zviša. Ker smo tudi to listino oskrbeli, je treba le še, da višje oblasti odobre ustanovno listino, po tem bo župnija razpisana. Kaj ne, ljudje božji, trnjava je tudi pot, ki pelje do župnije? Hvala Bogu, da smo z združenimi močmi vsaj to dosegli. Še nekoliko potrpljenja in imeli bomo zopet župnijo, kakor pred dobrimi sto leti, toda sedaj za stalno. — Duhovniki, ki so bili v Trbojah so: Andrej Spenko roj. 1745 v Vodich, je bil najprej župnik, potem ekspozič od 1. 1795 dalje do svoje smrti 29. januarja 1802; Martin Sumrek do svoje smrti, 1806, Gabriel Dornig od 1. maja 1806 do vpokojitve 1816. V pokoju so tu živeli: Josip Kmet od 1. 1822 do svoje smrti 4. marca 1823, Josip Meslsnev od 1828, ko je šel v goriško škofijo, Simon Vrefan do 1833, ko je odšel za vojaškega kaplana. Ekspozič so bili: Janez Siherl do 1854, ko se je preselil v Hrastje za beneficiata, Janez Zabrezovnik do 1858, Osvald Prosen (r. 1807) od 12. septembra 1859 do svoje smrti 4. septembra 1893. V pokoju so tu živeli: Josip Škofic 1894, Anton Krčon 1896, 1897, K. Miklavčič 1898—1900.

Karol Hofer 1901—1905, Jakob Sovretič 1906 do 31. marca 1907, Nikolaj Stazinski 1907/8, Valentin Bergant 1908—1910.

Dnevne novice.

+ Županska volitev v Kamniku. O volitvi župana smo danes prejeli sledečo brzojavko. Za župana mesta Kamnik je enoglasno izvoljen dr. Dereani za občinske svetnike Grašek, Zargi, Šober, Benkovič, Gerlovčič in Kratner. Sinoči se ustanovivšemu klubu občinskih odbornikov so pristopili vsi odborniki. Za predsednika je soglasno izvoljen dekan Lavrenčič, za namestnika Grašek in Šober, zapisnikarja Mayer in Jerič. Živela S. L. S.!

+ Dr. Krek v dunajski Leonini. V ponedeljek zvečer je dr. Krek predaval v prostorih dunajske Leonove družbe in sicer o principih, katerih se drži zakonski načrt zakona o kartelih. Tvarina sama je dokaj aktualna in zaradi tega se je zbralo mnogo odličnega občinstva k predavanju. Govornik je jasno preciziral načela in misli, ki so ga vodile, ko je sestavljal načrt. Diskusija, ki se je vršila o tem predmetu je bila živahna in interesantna, zlasti ker so se je udeleževali tudi zastopniki bank, ki imajo več ali manj interesa na svobodnem razvijanju kartelov. Dr. Krek je spretno zavračal razne pomisleke in je žel za svoja res duhovita izvajanja živahno odobravanje.

+ Da — narodna hinavščina! »Sl. Narod« je silno jezen, ker nihče ne verjame, da bi bila njegova jeza na sedem Nemcev v občinskem svetu odkritosrčna in da jo ima vsak pameten človek za narodno hinavščino. Čisto naravno je vendar, da se Nemcev, če se je volila pravica razširila, ni moglo zapoditi iz Ljubljane, liberalna stranka pa je bila, ki je še pod starim volilnim redom obljubila vsled nemško-slovenske pogodbe, katero dr. Tavčar tako rad proglašal za »najpametnejše delo liberalne stranke« Nemcem mandate v občinski svet ljubljanski! Ali se spominja dr. Tavčar ožjih volitev v občinski svet ljubljanski leta 1899? Takrat je »Slovenec« 29. aprila pisal jako zanimive stvari o ljubezni liberalne stranke do Nemcev in dr. Tavčar takrat niti svojih besedi ni dementiral. O voditelju liberalne stranke dr. Tavčarju je pisal takrat »Slovenec«: »Dr. Tavčar je lažil okoli Nemcev in jim ponujal šest mandator v občinski svet, češ: Das ist ja nur eine Frage der Zeit, dass Sie sechs Mandate bekommen, dafür werde schon ich sorgen. Ich bin zwar der Verriäter, aber das macht nichts. Nemci se na to še dobro spominjajo in mi tudi. Sedaj liberalci točijo cele golide narodne hinavščine, češ, da se bo v občinskem svetu glasila tudi nemška beseda. Tam, kjer so pa leta in leta imeli moč, pa nemške besede niso preganjali, da še pod nemški tekst nemško-slovenske pogodbe so se podpisali možje kot so Ivan Hribar in Ivan Tavčar. V trgovski in obrtni zbornici in v deželnem zboru, kjer so imeli vso moč v rokah, niso nikdar ust odprli proti nemškemu razpravi. V deželnem zboru je Slovenska Ljudska Stranka odpravila nemške zapisnike in del liberalcev je bil, ki se je zavzemal za nemški zapisnik, ki je bil tudi eden pogojev nemško-slovenske zveze. In sedaj naj bi ti ljudje ne uganjali narodne hinavščine, ker se jeze nad Nemcev v ljubljanskem občinskem zastopu? In ali niso liberalci na Dolenjskem že pri sedanjih občinskih volitvah celo kandidirali grofa Barbota, ali niso volili slovenski liberalci v Smledniku barona Lazarinija? Kaj potem krčite? Ali niso v nekaterih krajih po Dolenjskem slovenski liberalci volili v občinske odbore nemške Kočvarje? In S. L. S.? Sprememba občinskega reda je povzročila, da je postal Tržišč slovenski, da je Jesenicam trdno ohranjen slovenski značaj, da ne govorimo o vplivu na razvoj zavednosti in demokratične misli med nami. Liberalna stranka pa se valja iz ene neodkritosrčne fraze v drugo. S najbolj pospešila gospodarski razvoj Nemcev, ona nima niti najmanjše pravice na popirju pisariti o narodnosti, ker v dejansko bo liberalna stranka vedno pripravljena na narodne koncesije Nemcem, če bo to liberalni stranki kazalo. In tako bo tudi v občinskem svetu!

+ Pred volitvami na Hrvaškem. Jutri se prične volitve za hrvaški sabor. Volijo jutri tisti okraji, v katerih ima ban največ upanja do zmage. Vendar je upanje, da večina vladnih kandidatov propade, ker čeravno se ni med opozicijskimi strankami oficijelno sklenilo kompromisa, vendar bodo stranke vsled banovega nasilja v služaju potrebe odločno vzajemno nastopile proti Tomašičevim kandidatom. Te

vesti potrjujejo tudi danes došli zagrebški listi. Obenem se poroča o novih nasiljih. V Otočcu so zaprli kandidata dr. Budisavljeviča in odvetnika dr. Polovina ter ju brez zaslišanja obsodili na šest dni zapore. V korenickem okraju vedno spremljata dva orožnika srbskega kandidata Pribičevića, da ne more obdržavati shodov in niti govoriti z volilci. V Zagrebu se aretacije brez razloga na dnevnem redu. Včeraj so zaprli meščana Armana brez povoda. Po Zagrebu krožijo letaki z napisi: Ni jedan magjaron ne smije v sabor! Da bi se pokazal narodnjaka, je dal včeraj Tomašić 10.000 K za jugoslovansko akademijo. Seveda mu tudi to ne bo dosti po-
+ Za Njeguša se strašno vlečejo naši soc. demokrati v »Zarji«. Ali so morebiti z njim kaj v sorodu?

— Kornij poveljnik fzm. Leitner je v ponedeljek odšel iz Gorice na Kobariško, kjer je ob meji nadziral ondoto naše čete.

— Železničarsko izboljšanje. O izboljšanjih železničarjev bo sklepal, kakor se poroča, ministrski svet. Vodilni krogi železniških uprav so voljni po z Dunaja došli poročilih ugoditi železničarjem, kolikor bo mogoče, in upajo, da železničarji državnih železnic ne prično pasivnega odpora, ki bi le še pomnožil draginjo. Nadalje se poroča z Dunaja iz vira, ki je dobro poučen, da vlada izjavi v petek v zadevah železničarjev, da zdaj ne more pokriti s prihranki v železniškem proračunu popolne vsote 38.010.171 K, kakor predlaga odsek državnih uslužbencev zbornici, pač pa da je voljna, da izvede stopnjevanje izboljšanje, in sicer bi izvedla večji del — 21 ali 22 milijonov — takoj, ostanek pa kolikor mogoče kmalu, ker se zde vladi sklepi odseka popolnoma upravičeni. Kakor smo že poročali, je nameravala vlada prvotno izdati za izboljšanje železničarjem 14 milijonov kron. Voditelji koalicije železničarjev izjavljajo, da koalicija zdaj ne misli na pasivni odpor. Socialnodemokratski železničarji bodo zavzeli danes stališče na treh shodih na Dunaju, nakar sklepa širši izvršilni odbor o nadaljnjih korakih. Po dosedanjih dunajskih poročilih ni misliti, da prično socialnodemokratski železničarji pasiven odpor 18. t. m. Sicer pa se odloči stališče železničarjev šele, ko bo gotovo znano, kakšno stališče da zavzame vlada glede na sklepe odseka o izboljšanju železničarjem.

— Obsojen bogataš. Iz Trsta poročajo nemškimi listom, da je bil znan bogataš Kornel Gorup vitez Slavinski pred deželnim sodiščem obsojen na en mesec zapore in 800 K denarne globe zaradi dveh slučajev odarstva.

— Umrl je v Kranju posestnik in gostilničar g. Franc Jezeršek, star 40 let. Pogreb je bil včeraj popoldne.

— Vraga je naskočil. Ko je včeraj odgonski sprevodnik peljal iz Ljubljane v Ribnico nekega odgnanca, se pri sede k njima v kupeju nek kočevski krošnjar ter položil svojo krošnjo mirno poleg sebe. Mož ni dal od sebe nikakega glasu, marveč je nekako pisano motril odgnanca od glave do nog. Ko sprevodnik v Ribnici stopi z odgnancem iz kupeja, ga pelje naravnost v občinsko pisarno, ne meneč se za drugo. Ko je tam odgnanca oddajal tajniku, skoči krošnjar kakor tiger v pisarno, zgrabi odgnanca ter ga začne daviti in pritiskati ob zid. Misliti si je, kako so se morali pri tem prestrašiti tajnik, sprevodnik, sosebno pa še odgnanec, ki je moral čutiti krepke krošnjarjeve roke. Takoj so se vsi trije postavili v bran in poklicali na pomoč še druge ljudi, da so divjega krošnjarja spravili iz pisarne. Mož je šel nato s svojo krošnjo mirno na postajo, tam pa pokleknil pred uradnika in ga mlo prosil, naj ga nikari ne obesijo. Rekel je, da je mislil ugnati vraga, pa se mu ni posrečilo. Ker je bil možakar nato povsem miren, so ga pustili se odpeljati dalje. Iz vsega je sklepati, da je postal ubogi krošnjar, ki je prišel iz Welsa, hipno blazen. Značilno je, da je to v kratkem že tretji slučaj, ki se je zgodil pri krošnjarjih, in sicer je eden, kakor smo že poročali, skočil pod vlak, drugi se je na stranišču obesil, ta siromak pa preganja vraga.

— Vojaški zrakoplov nad Gorico. V sredo, dne 13. t. m. ob pol. 2. uri popoldne se je na Rojčah dvignil v zrak poveljnik zrakoplovnega oddelka nadporočnik Stohanpel. Najprvo je v višini kakih 10 metrov obletal Rojce, nakar se je dvignil več sto metrov (600—800) visoko ter obletel Sovodnje, Miren in se vrnil preko Roje proti Gorici, ki jo je obletel okrog in okrog ter se po kakem 20minutnem poletu elegantno spustil zopet na tla. Polet je vzbudil občo pozornost. — Ostali letalni stroji še niso sestavljeni.

močjo tiste socialne demokracije, ki dela na razrušitev cerkve, države in družbe. Kaj bi pomenila liberalna zmaga, ni potrebno razlagati. Nemčija se je pričela gospodarsko razvijati šele potem, ko se je ločil Bismarck od liberalcev in pričel s pomočjo centra novo gospodarsko politiko. Liberalno gospodarstvo bi omajalo sedanji izkazani gospodarski sistem. V nevarnosti so pa še večje stvari. Liberalna nadvlada v 70 letih je prinesla kulturni boj, katerega posledice se še zdaj čutijo. Kaj da hoče liberalizem, dokazuje bojni klic, ki naj bi zbral liberalne stranke: boj proti Rimu, boj proti katoliški cerkvi, boj proti vsakemu krščanskemu prepričanju.

Kdor hoče razveseliti svojo ženo, hčerko ali sorodnico s koristnim božičnim ali novoletnim darilom, naj ji kupi novo knjigo „SLOVENSKA KUHA-RICA“ S. M. Felicite Kalinšek ali pa „GOSPODINJSTVO“ S. M. Ladvine Purgaj.

Koroške novice.

k Borovlje. (Shod zaradi podraženja mleka.) Socialni demokracije so 10. t. m. sklicali shod radi podraženja mleka, ker so kmetje sklenili ceno povzdigniti od 20 na 28 vin. l. Povabili so tudi kmete na zborovanje. Namesto da bi socialni demokracije skušali se s kmeti pametno zgovoriti in pogoditi, so jih imenovali oderuhe. Izrekli so se, da nočejo več mleka od njih, če ga bodo tudi malo dražje morali plačati in da dobijo mleko rajši od drugod, kot da bi kmetom le malo zvišali cene. Da si tukajšno konzumno društvo, za prihodnje leto zagotovi mleko, se je obrnilo na več kranjskih in goriških mlekarov, da bi ne bilo treba jemati mleka — od članov društva. Soc. demokracije ne pomislijo, da s tem škodujejo konzumnemu društvu, ker odbijejo pretežno večino odjemalcev, zakaj konzumno društvo ne prodaja samo mleko, ampak je prodaja mleka čisto majhen posredniški posel, od katerega ima društvo odsilimal le škodo. Zakaj zavoljo mleka oslabiti celo društvo? Soc. demokracije s svojim hujškanjem proti tukajšnim kmetom ne koristijo niti svojim pristašem, temveč jim celo škodujejo, posebno če se pomisli, da ob tej splošni draginji, kjer mora tudi kmet delavsko moč in vsako malenkost drago plačati in ob splošnem pomanjkanju mleka ter razsajajoče kužne bolezni tudi kranjski kmetje ne bodo mogli dati cenejšega mleka in je vprašanje, če ga bodo sploh dobili. In tako se lahko zgodi, da ga bodo morali potem na vsak način odjemati od domačih prodajalcev kmetov in sicer pod pogoji, ktere bodo narekovali kmetje. Sedaj pa bi še bila sprava in sporazumna določitev cen mleka mogoča.

k Socialni tečaj v Št. Janžu v Rožu se je vršil v sredo, dne 13. t. m., ob lepi udeležbi fantov in moč iz okolice. Popoldne je govoril dr. Rožič o kmetijskem knjigovodstvu in varčevanju. Župnik Limpl iz Kaple je razpravljal o postanku protestantizma in njegovem razvoju. Popoldne je govoril dr. Ehrlich o draginji in kartelih. Tečaj se je zaključil zvečer s splošnim zborovanjem ob veselem navdušenju za izobrazbo in napredek.

— Kako je zdravil živino. Neki Jožef Lapitsch ml. iz Celovca je prodajal v Otočah pri Celovcu steklenice z napisi »Spienx« in »Neutrale« kot zdravilo zoper kužno bolezen na gobcih in parkljih in je za vsako tako steklenico zahteval 10 kron. Orožniki so zasledili take steklenice pri peterih posestnikih in ovadili zadevo državnemu pravdnistvu, da sleparja vtaknejo v luknjo.

NOVI MORAVSKI NAMESTNIK.

Za moravskega namestnika je imenovan bukovinski deželni predsednik Oktavijan vitez pl. Bleyleben.

VOHUNSTVA V GALICIJI.

»Naprzod« v Krakovu poroča, da je aretirala policija v Lvovu radi vohunstva nekega ruskega polkovnika sporazumno z vojnim ministrstvom.

PREGANJANJE KATOLIČANOV V RUSIJI.

»Perseveranza« poroča, da se prične v Rusiji splošno preganjanje katoličanov. Nadškofje v Mohilevu, Varšavi, Luku in Vilni se bodo morali posredno občevali z Rimom in ker so se posredno občevali z Rimom in da so se posluževali poljščine mesto ruščine.

OBSOJENI VOHUNI V NEMČIJI.

Iz Lipskega se poroča, da je končana razprava proti vohunom, ki se je vršila tajno, tako da podrobnosti niso znane. Obsojeni so bili trgovec Schultz v sedemletni, inženir Hipsich v dvajsetletni, trgovec Maack in gospodinja Eckermann v triletno ječo.

+ Počeljena je župnija Šturije č. g. Mihaela Kmet, kaplanu v št. Jurju pri Kranju.

— Iz poštne službe. Višji poštni kontrolor Nasso v Trstu je bil imenovan za poštnega ravnatelja.

— Nov poveljnik zagrebškega vojnega zbora. Dunajska »Zeit« poroča, da bo poveljnik 13. vojnega zbora, general Rajmund Gerba zapustil dosedanje svoje službeno mesto ter da bo bržkone njegov naslednik pl. Terstyanzky, ki je sedaj poveljnik 14. pehotne divizije v Požunu.

— Raketa za vničevanje letalnih strojev. Iz Trsta poročajo, da se je zadrežni pirotehniku Simeonu vitez Rubisu posrečilo sestaviti iz eksplozivnih snovi raketo, ki se jo more do višine 500 m z uspehom uporabiti za uničevanje letalnih strojev. Raketa je tako izdelana, da eksplodira po računu iznajditelja v poljubni višini, pri čemur razstreljivo vpliva uničujoče v okrožju stopenj desetih metrov. Vitez Rubis bo svojo iznajdbo preizkusil na malih balonih.

— Zima v Primorju. Včeraj je padal v Primorju sneg. Celo nad Opatijo je bilo vse belo.

— Krščansko-socialno tajništvo so ustanovili v Trstu. Tako delajo Lahi. In Slovenci?

— Srečen dedič — kočar postal milijonar. Graškim listom poročajo iz Gorice, da je pri Gradiški živeči revni kočar Franc Servagno, ki ima osem otrok, dobil od avstralskega konzulata poročilo, da mu je v Avstraliji umrl sorodnik zapustil 1 milijon kron. Sorodnik Servagno je kot mlad deček zapustil domovino in si v tujini pridobil veliko premoženje.

Telefonska in brzojavna poročila.

Sijajna zmaga S. L. S. v Radovljici!

Radovljica. Ob skoraj polnoštevni udeležbi volivcev je danes liberalna stranka z dr. Vilfanom na čelu propadla v vseh treh razredih. Dr. Vilfan, dosednji župan, ni prodril v nobenem razredu in ni izvoljen. Mesta in trgi korakajo pod zastavo S. L. S.!

LAŠKA FAKULTETA V PRORAČUNSKEM ODSEKU. — VSEENEMCI OBSTRUIRAJO.

Dunaj, 14. decembra. V današnji seji budgetnega odseka je najprej poslanec dr. Korošec energično protestiral proti temu, da se je odsek sklical, kajti v konferenci načelnikov so se stranke domenile, da se budgetni odsek ne bo več sklical, dokler se vprašanje, kam se ima laška fakulteta postaviti, ne reši. Načelnik Korytowski je odgovoril, da se je posvetoval z merodajnimi osebami in prišel do prepričanja, da bo dobri stvari koristil, ako skliče odsek k seji. Nato je govoril poslanec Šilinger, ki je naznanil, da bo v specialni debati predlagal za sedež italijanske fakultete Prago. Nato je poslanec dr. Ellenbogen polemiziral proti izvajanjem dr. Erlerja. Za njim je prišel do besede poslanec Malik, ki je začel obstrukcijski govor. Ker se je med tem zbrala zbornica k seji, je načelnik sejo odseka prekinil. Prihodnja seja se vrši jutri ob pol deseti uri. V tej seji bo poslanec Malik nadaljeval svoj obstrukcijski govor.

SEJA POSLANSKE ZBORNICE. — GOVORA POSLANCA DR. ŠUSTERŠIČA IN DR. KOROŠČA.

Dunaj, 14. decembra. V današnji seji poslanske zbornice je prišel najprej na vrsto manjšinski predlog poslanca Seitzja, naj se po § 14. izdanim naredbam odreče odobrenje. Predlog je bil z 254 glasovom proti 151 odklonjen, in sicer je glasoval proti tudi Hrvaško-slovenski klub, ker so se odredbe po § 14. izdale v času, ko je bila zbornica razpuščena in bi bilo nastopilo brezpostavno stanje, ki je pač še hujše, kakor vlada s pomočjo § 14. Sicer so se pa s § 14. dovolile tudi subvencije za paroplovbo. — Nato je prišel na vrsto manjšinski predlog dr. Šusteršiča, naj se dovoli vladi budgetni provizorij le za dobo štirih, ne pa šestih mesecev. Pri utemeljevanju tega predloga je dr. Šusteršič izvajal približno sledeče: Dolžnost vlade je, da vzdržuje konstitucionalizem in parlamentarizem. Vlada se mora brezpogojno postaviti na tla parlamenta. Značilno za naše razmere je, da se je budgetni odsek, predno je rešil proračun, z drugimi rečmi bavil. Pravzaprav bi

se moralo budgetnemu odseku prepovedati, da se z drugimi rečmi peča, kakor z budgetom. Danes stojimo pred tem, da ali proračunski provizorij dovolimo ali pa nastopi brezpostavno stanje, oziroma § 14. S parlamentarnega stališča je torej najbolj pravo za provizorij glasovati. Zato je Hrvaško-slovenski klub glasoval za prehod v specialno debato, da pride v specialni debati strogo konstitucionalno stališče našega kluba do veljave. Toda iz tega konstitucionalnega stališča nikakor ne sledi, da bi bilo potreba glasovati za proračunski provizorij za celega pol leta. Sedanja vlada ni v pravem pomenu besede konstitucionalna in dolgotrajni budgetni provizorij je v njenem interesu, ki pa ni konstitucionalen interes. Če ima parlament kaj mošča, naj glasuje zato le za štirimesečen provizorij.

Tiste stranke, ki bodo za daljši provizorij glasovale, torej za to, kar gre preko meje nujno potrebnega, to so vladne stranke. Izjave vlade glede njenih namenov in § 14 niso nikakor jasne in zadovoljive, zato ne kaže dovoliti ji dolgotrajen proračun in ji dati toliko časa vso potrebno oblast. Vlada je gotove stranke za to s tem pridobila, da je vrgla pol milijarde prednje na mizo. — Govornik se nato bavi z volivnimi manevri hrvaške vlade in pripravi iste za volitve. Protestira naj-energičneje proti uporabi skupne armade za eventualna nasilstva proti svobodnim volivcem. (Živahno odobravanje.)

Na to prideta na vrsto manjšinska predloga poslanca dr. Korošča. Govornik utemeljuje najprej svoj predlog, da se dovoli tri milijone za podporo za prebivalstvo na jugu, zlasti za Sp. Štajersko. Govornik slika bedno stanje južnih provinc, ki so trpele zaradi suše, povodnji itd. Ostro biča način, kako birokracija nujne zadeve s svojim nesposobnim uradovanjem zavlačuje. Za regulacijo Bistrice na Sp. Štajerskem n. pr. se je določila večja vsota za komisijo. Ko si je pa komisija po dolgem času rez prišla Bistrico ogledat, je ni več našla, ker si je reka medtem že drugo strugo poiskala. (Burna veselost.) Fin. minister, Poljak Zaleski, seveda ne pozna potreb južnih dežel, seveda, ker moč iz ministrstva v ministrstvo roma. Treba pa je tudi ožigosati, kako vlada pri razdeljevanju podpor v narodnem oziru pristransko postopa. Glede tega so se čule nečuvne stvari iz Istre, kjer se laško prebivalstvo protežira. Odsek je predlog, da se za podporo proti elem. neugodam da 3 milijon. podpora, sprejel, vlada pa to odklanja! Nato utemeljuje govornik svoj predlog, da se dovoli deželam 12 milijonov, da se odpomore pomanjkanju živine. Ostro napada soc. demokrate, ki zahtevajo od svoje strani vse mogoče in nemogoče stvari, kmečkemu prebivalstvu pa ne privoščijo nekaj drobcev, da si po letošnjih katastrofah odpomore. Sicer pa je treba še bolj bičati postopanje onih »agrarcev«, ki so glasovali proti temu predlogu. Taki agrarci so vladni agrarci in čisto navadni politični sleparji. Govornik pozivlja zbornico, da za njegov predlog v prid prebivalstva glasuje.

Nato je utemeljeval poslanec Seitz svoj predlog, da se ima deželam dovoliti 20 milijonov, ki naj se porabijo za zvišanje učiteljskih plač. Nemški nacionalci so namreč, kakor hitro je vlada zapretila, da parlament odgodi ali razpusti, ako parlament predlog za učiteljstvo, ki sta ga Pachter-Waldner vložila, sprejme, ta predlog opusti in ga izpremenila v brezpomembno resolucijo.

ITALIJANSKI USPEHI V TRIPOLISU.

Tripolis, 14. decembra. Italijani so zasedli postojanko Tadjura, ne da bi se jim bil kdo upiral.

AFERA AVSTRIJSKEGA NADVOJVODE.

Dunaj, 14. decembra. Nadvojvoda Henrik, sin rajnega velikega vojvode toskanskega in brat Leopolda Wölflinga, ki je bil ritmajster dragoncev v Ennsu, je dobil daljši dopust brez plače, da se v Monakovem posveti umetniškimi študijam. Resnica pa je ta, da nadvojvoda že več časa biva brez dovoljenja v Monakovem, kjer živi z nekim meščanskim dekletom, s katerim bi se rad poročil. Nameraval je že skupno z nadvojvodo Ferdinandom Karlom iz habsburške hiše izstopiti, a so ga pregovorili.

NESREČA NA MORJU.

Gibraltar, 14. decembra. Tu se je potopil parnik »Delhi«, na katerem se je nahajal vojvoda Fiški s svojo soprogo, sestro angleške kraljice Mary, in svojimi otroci. Vojvodsko rodbino so rešili francoski pomorščaki, ki so parniku na pomoč prišli. Šest pomoršča-

kov je utonilo. Vojvoda Fiški in njegova rodbina so se podali v Tanger.

NOVA NASILJA TIK PRED VOLITVAMI ZA HRVAŠKI SABOR.

Zagreb, 14. decembra. Župnika Ante Orbina v Kamanju so zaprli in odtirali v Karlovec. Kandidat stranke prava dr. Pazman je z orožniki iztiran iz Jaskova, okraj Draganič. Kaplan Vučinovac v Draganiču je postavljen pod policijsko nadzorstvo. Iz Zagreba se je odpeljalo v Slavonijo pet stotnih pešcev. V Dolenjo Stubico je prišla stotnja ljubljanskega 27. pešpolka. Ljudstvo je silno razburjeno.

DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE.

Pri ožji volitvi v XV. moravskem češkem volilnem okraju je bil izvoljen Viljem Wotruba, pristaš napredne ljudske stranke. — Za državnozborski mandat odstopivšega dr. Ebenhocha kandidira župan v Bergu pri Rohrbachu, Hötzen-dorfer.

Ljubljanske novice.

Iz Hribarjev spomenik policij ko zastražen. Sijajno Hribarjevo delo, hotel »Tivoli«, je zapustil odlični občudovalec Hribarjevih gospodarskih talentov g. hotelir Kenda ter se odpeljal — iz Ljubljane, menda tja nekam proti Bolgarski. Gostilničarska zadruga je izgubila dičnega svojega predsednika. Policija je potem, ko je Kenda pokazal hrbet naivni Ljubljani, izgnala iz hotela vse goste ter hotel zapla. Sedaj hotel, ta sijajni spomenik nedosegljivega Ivana Hribarja, straži policija. Tako se podira na kup slava Hribarjevega vzornega mestnega gospodarstva.

Iz Ljubljanske občinske svet. — Iz za kulis deželne vlade. Prva seja novega občinskega sveta ljubljanskega bo v ponedeljek ob deseti uri dopoldne. Voditi bi moral sejo najstarejši občinski odbornik in če se sedaj deluje na to, da bi namestu obrtnika Bonača, ki je najstarejši, vodil sejo nadsvetnik Višnikar, je to nepravilno. »Narod« je na prvo mesto včeraj kar Višnikarja postavil, kakor da bi obrtnik, ki je pristaš liberalne stranke, niti te sposobnosti ne imel, da bi mogel voditi kratko sejo, na kateri bo itak samo volitev župana. Sejo pravilno mora torej voditi g. Bonač, naj tudi liberalna stranka kaže preziranje celo do lastnih obrtniških pristašev. Ker je sejo naznanil »Slovenski Narod« že včeraj, je bil danes načelnik ljubljanskega odbora S. L. S. g. dr. V. Gregorič na magistratu, kjer je izvedel, da je vitez Laschan od deželne tozadevna navodila še-le danes dobil. Pri deželni vladi torej morajo imeti človeka, ki prinaša stvari, ki bi morale biti še tajne, na nos liberalnim časnikačem. V katerem oddelku se to godi, menda ne bo težko dognati, skrajni čas pa bi že bil pri deželni vladi napraviti konec škandalu, da ima izvesno časopisje svoje podružnice pri njej, kar se je že opetovano posebno pa s včerajšnjim slučajem zopet jasno dokazalo. Če deželna vlada proti temu nič ne stori, potem res ne zasluži boljših razmer.

Iz pisarne »Dramatičnega društva«. V soboto se igra prvič dramska novitela danskega pisatelja Walterja Christmasa »Milijonar« v štirih dejanjih.

Iz Slov. gospodarske in izobraževalno društvo za Krakovo in Trnovo priredi predavanje danes, v četrtek, 14. t. m., ob pol osmi uri zvečer v društvenih prostorih, Konjušna ulica šte-

vilka 4 (pri Repniku). Vabila se ne bo do razpošiljala. K obilni udeležbi vabí odbor.

Iz Vojaška asistencija pri volitvah na Hrvaškem. Danes zjutraj se je odpeljala iz Ljubljane stotnja 27. pešpolka pod poveljstvom nadporočnika Karola Kohouta kot asistencija pri saborskih volitvah v Dolenji Stubici na Hrvaškem.

Iz Pri volitvi komisije za odmero osebne dohodnine sta bila izvoljena v III. razredu prof. Karol Dermastia in trgovec Josip Polak. Vse zahtevnosti niso mogle povzročiti Franchettijeve zmage. Te volitve so bile le pa lekcija izvestnemu liberalnemu teroizmu in neodkritosrčnosti.

Iz 34 rezervnikov c. in kr. 17. pešpolka je sedaj preganjanih v policijski tiralici, ker so se odtegnili orožnim vajam.

Iz Policijsko zglaševanje. Glede policijskega zglaševanja so vobče povsem napačni nazori razširjeni, vsled česar imajo nekateri stranke mnogo potov in neprilik. Vsakega došlega tujca ali posla je treba v 24. urah policijsko prijaviti in pri odhodu ravno tako odjaviti. Tozadevni prestopki so kaznjivi.

Iz Umrla je Marija Vehovec, trgovka na Kongresnem trgu št. 6.

Iz Vinska pokušnja. Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani priredi danes od petih popoldne do devetih zvečer v pokuševalni kleti pod kavarno »Evropa« javno pokušnje pristnih kranjskih vin. Posebno še p. n. občinstvo opozarjamo na izborna buteljska vina. Pokušnje se vrše redno vsak četrtek.

Iz Žepna ta vina. Včeraj je popivalo več hrvaških delavcev v neki gostilni v Kolodvorski ulici, pri tem pa še dobre volje pogosto dajali denar v godbeni avtomat. Poleg delavca Ivana Šejola je sedel njegov prijatelj 16letni Luka Šojat iz Sinj, katerega je navidezno dobro zabaval. Ko je Šejol vnovič dal denar v avtomat, mu je Šojat segel v žep in ukradel iz denarnice 3 K 80 h. Šejal je, ko je gostilno zapustil, opazil tavnino ter takoj šel za osumljencem in ga dohitel na Karlovski cesti ter ga pustil aretirati.

Iz Nepošten in nasilen gost, 22letni kleparski pomočnik Karel Ecker, rojen v Kirchbergu pri Lincu, je prišel dne 25. novembra v Ljubljano ter delal do 12. t. m. v Gruberjevem prekopu. Včeraj je prišel v gostilno v Šelenburgovi ulici št. 6 ter si poleg pijače za prigrizek privoščil tudi klobaso, potem pa hotel oditi, ne da bi plačal zavžitek, vsled česar je gostilničarka poklicala na pomoč stražnika. Ecker je postal z varnostnim organom vedno surovejši in ko mu je ta napovedal aretacijo, se je klepar z njim takoj spoprijel ter se začel zoperstavljati in upirati. Ker se surovež le ni dal ukrotiti, je priskočil stražniku na pomoč nek gost, tudi klepar, in ker je začel z nogami suvati okoli sebe kakor besen, ga je gost pustil, surovež se je pa izrgal ter popustivši tam svoja spričevala ušel. Proti večeru pa je dobil neke vojaško obleko in v tej rogovilil po mestu.

Štajerske novice.

Sv. Jurij ob j. ž. Prihodno nedeljo 17. t. m. se vrši v Kat. domu po prvem opraviilu shod. Govorijo: poslanec Pišek, dr. Leskovar in Zebot.

Slovenska čitalnica v Mariboru ima svoj redni občni zbor v torek 19. t. m. ob 9. uri zvečer v društvenih prostorih.

Odbor.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom bridke izgube ljubljenske soproga, oziroma očeta, brata, gospoda

Franca Jezerška

posestnika in gostilničarja

izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom za njihovo tolažilo in spremstvo na poslednjem potu.

Posebno se zahvaljujemo častiti duhovščini, slavni požarni brambi in slavni godbi požarne brambe, ki so draga pokojnika spremlili k zadnjemu počitku.

Iskreno se zahvaljujemo tudi vsem darovalcem krasnih vencev in sploh vsem, ki so spremili dragega pokojnika na zadnjem potu.

V KRANJU, 13. decembra 1911.

Žalujči ostali.

Tužnega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom prestrojivo vest, da je naš iskreno ljubljeni soproga, oziroma oče, brat gospod

Franca Jezeršek

posestnik in gostilničar

danes v ponedeljek, dne 11. septembra 1911 ob 9. uri dopoludne previden s svetotajstvi za umirajoče v 40. letu svoje starosti, po kratki in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika boče v sredo, dne 13. decembra ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji župni cerkvi.

KRANJ, dne 11. decembra 1911.

Milo Jezeršek roj. Rebolj soproga.

Marica, Joško, Ciril otroci.

Ivan Jezeršek nadučitelj brat.

š **Spremembi v politični službi.** Namestnik koncipist dr. Luka je prestavljen k okrajnemu glavarstvu v Ptuj, konceptni praktikate dr. Friderik Hermann iz Gradca k okrajnemu glavarstvu v Celju.

š **Iz Celja.** Vprašamo okr. komisarja gosp. dr. Brescharja, kako je to, da devlje pri novih okrajnih zgradbah v slov. celjskem okraju nemščino na prvo mesto? In kako je to, da dobe dela pri gradnji mostov in drugod, kolikor smo podučeni, samo Nemci? Ali je n. pr. nemškutarski ključavničar Gradt kak osebni prijatelj Brescharjev ali pa dobi delo samo zato, ker je nemškutar in političen nasprotnik onih, ki plačujejo okrajne doklade? Čudimo se, da se nikdo, prav nikdo ne briga za razmere v celjskem okrajnem zastopu in njegovo gospodarstvo. Brez kontrole gospodari tu skoraj s samoslovenskim denarjem nemški uradnik.

š **Vlom v Celju.** V soboto po noči je vlomil nek zlikovec v gostilniško sobo gostilničarja Kossarja na Glavnem trgu. Pokradel je precej denarja, cigaret in drugih drobnarij. V Celju imamo precej policajev in tudi društvo za nočno straženje. Res čudno, da se naši varnostni organi tako malo brigajo za nočni red in se tatvine dogajajo na najbolj obljubljenih krajih.

š **Socialni demokratje v Trbovljah** so priredili pretečeno nedeljo velik plesni venček, kakor se je izrazil neki rdeči sodrug nalašč, da jezijo katoličane.

š **Popra je nasipala** svojemu sinu Rudolfu v oči M. Kamnikar v Trbovljah v prepiru. Sin je v jezi zgrabil drog in ž njim hudo tepel mater, ki je zbežala k sosedom. Za hudega sina se zanima sodnja.

š **Pri občinskih volitvah pri Sv. Trojici v Haložah** je zmagala po vsej sili stranka šnopsarskih štajercijancev. Komisija je v II. razredu zavrnila 7 slovenskih glasov in je tako komaj zmagala.

š **Polzela v Sav. dol. v nevarnosti!** Nemški Schulverein ima pri nas že dva razreda. Z vsem mogočim, dovoljenim in nedovoljenim vabi slov. starše in otroke. Da jih nalovi čimveč, prireja leto za letom bogate božičnice. To miče in vleče! Vsled tega je tudi slovenska šola sklenila letos prirediti božičnico tudi za slov. šolarje. Vsled tega se obračamo do narodnih src, da nam priskočijo na pomoč z malimi denarnimi darovi. S tem nam pomagajo reševati naš najdražji zaklad, našo mladino iz vsenemških rok. Mi kakor otroci, Vam bomo za sleherni dar hvaležni. Darovi naj se blagovolijo nasloviti na šolsko vodstvo slov. šole na Polzeli. Na Štefanovo pop. ob 3. uri priredi polzelska šolska mladina — čarobno božično triidejanjko: »Palčki« v korist svoje slov. božičnice.

š **„Dijaška kuhinja v Celju“** je imela g. t. m. svoj 25. občni zbor ob dobri udeležbi. Društvo je imelo lani nekaj nad 11.000 dohodkov in istotoliko izdatkov. Premoženja ima društvo danes 49.573 K. Za predsednika je bil zoben izvoljen profesor g. Jos. Kožuh, v odbor pa gg. dr. Jos. Serbec, prof. Fr. Mravljak, dr. E. Kalan, J. Prekoršek, in prof. Kardinar. — Na predlog g. dr. Jos. Serbeca se je sklenilo porabiti 300 kron za podporo revnim dijakom, ki si ne morejo plačati dostojnega stanovanja.

š **Brezobzirni kolesar.** Iz Sevnice se nam poroča: Pred kratkim se je peljal posestniški sin Janez Robnič iz Kranjskega brda v diru s kolesom skozi Sevnico. Pri tem je povozil hčerko pekovskega mojstra Marijo Walland, ki se je vračala z drugimi deklicami z šole. Ne, da bi se bil za povozenega otroka pobrigal, se je peljal v polnem diru naprej. Poklicani zdravnik je konstatiral, da ima deklica zlomljeno desno podkolenko več ran na glavi in oteklino po obrazu.

š **Miklavžev večer**, ki so ga priredili slovarji dne 10. t. m. v Slov. Bistrici se je lepo obnesel. Za obdarovanje otrok se je nabralo kroz 600 K.

š **Društvo „Marijanišče“ v Veržetu** je imelo 10. dec. občni zbor. Lepa stavba je že pod streho.

š **Rabljanatni krojač.** Iz Kozjega se nam poroča: Izvršilni organ okrajnega sodišča v Kozjem Jože Spec je imel te dni nalog izvršiti rubež pri krojaškem mojstru Jožefu Neureiterju v Koprivnici. Ko je hotel Spec rubiti, je bila navzoča krojačeva žena Marija Neureiter, katera je hotela zabraniti rubež z besedami: „Marš vun, tukaj nimate nič iskati.“ V tem je prišel mož in tudi začel groziti sodnijskemu organu. Ko je Spec z izvedencem hotel odpreti klet, je priskočil krojač in sunil z močjo najprej izvedenca izpred vrat, nato pa je pograbil še Spec in mu strgal ovrtnik in kravato. Poklicali so orožnika, ki je Neureiterja aretiral in izročil okrajnemu sodišču v Kozjem.

š **Na Lokl pri Radečah ob Savi** se vrše dne 21. in 23. decembra občinske volitve. Proti katoliško narodni stranki bodo nastopili skupno socialdemokrati, nemškutarji in liberalci.

š **Nepreviden strelec.** Iz pištole sta notela streljati na vrabce 18letni mizarški

pomočnik Jožef Pajk v Zalcu in njegov tovariš Leopold Rotter. Ko je Rotter že hotel sprožiti, ga je prijel od zadej Pajk, nakar je strel zadel zraven stoječega učenca Alojzija Bevca, ki je nevarno zadet v ramo.

š **Nepreviden kolesar.** Kolesar Ivan Robnič je v Sevnici ob Savi povozil šolarico Marijo Valand. Zdravnik je konstatiral, da ima deklica težke poškodbe ter ima strto roko.

š **Otvoritev nove železnice.** Danes, dne 14. decembra se vrši otvoritev železnice Weiz-Birkfeld na vzhodnem Srednje-Štajerskem. Otvoritve se udeležijo tudi zastopnik železniškega ministrstva.

Slovenska kuharica Magdalene Pleiweisove. Šesti natis priredila S. M. Felicita Kalinšek, šolska sestra in učiteljica „Gospodinjske šole“ v Ljubljani. — Ta naša najboljša knjiga kuhinjske umetnosti je za vse slovensko ženstvo, izbrano in preprosto, neprecenljive važnosti. Slovenska žena, ki hoče biti dobra gospodinja, te knjige ne bo mogla pogrešati. Brez nje bo nemogoče se v kuhinjstvu dobro izvežbati. „Slovenska kuharica“ uči, kako jedi okusno pripravljati, obenem pa daje navodila, kako ceno kuhati in varčevati, kar je dandanes za gospodinjjo najbolj važno. Obenem pa je v „Slovenski kuharici“ toliko na izbero, da ustreza vsakemu gospodinjstvu, obsežnemu in skromnemu. Velika izdaja (nad 600 strani z 18 finimi tabelami, K 5-20, vezana K 6.— Okrajšana izdaja (okoli 350 strani) K 3.—, vezana K 3-60. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Silvin Sardenkova »Mati svetega veselja«. Kdor hoče imeti od te globoko zasnovane igre popoln užitek in jasno sliko, naj si kupi knjižico, ki je izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani, za ceno 1 K 10 vin. — Za ložje umevanje igre svetujemo, da knjižico vsakdo že pred predstavo prečita.

Vsaka mati ve,

v koliki meri pospešuje dojenje uspešno rast njenega otroka. Cutu upehanosti, ki se v tem napornem času pogosto pojavlja, odpomore lahko vsaka doječa mati z uporabo Scott-ove emulzije.

SCOTT-ova EMULZIJA

vsebuje celo vrsto kri in moč tvarjajočih sestavin, ki ugodno vplivajo na kakovost materinega mleka ter učinkujejo oživljajoče in osvežujoče. Scott-ova emulzija je zelo lahko prebavna, dobro dišeča in se torej rada zavziva.

Pri nakupu naj se zahteva izrecno Scott-ovo emulzijo. Znamka „Scott“, ki je že nad 35 let vpeljana, jamči za dobroto in učink.

Cena izvirni steklenici K 2-50. Dobi se v vseh lekarnah.

š **Klanjajoča se neskončni božji Previdnosti**, javlja **Franc in Ivana Vehove** vsem sorodnikom, prijateljem in sočutnim znancem prežalostno vest, da je iskreno ljubeča sestra, svakinja in teta, gospodična

Marija Vehove

trgovka

po dolgotrajni, zelo mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajočo, mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb preblage pokojnice se vrši v soboto, dne 16. decembra t. l. ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Kongresni trg št. 6, na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se hodo darovale v župni cerkvi Marijinega Oznanenja.

Blago pokojno priporočamo v pobožno molitev in prijazen spomin.

Ljubljana, 14. decembra 1911.

(Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Doherlet.)

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 14. decembra.

Pšenica za april 1912 11-75

Rž za april 1912 10-27

Oves za april 1912 9-67

Koruzi za maj 1912 8-46

Priporočamo 2794

drože (kvas) iz drožarne Josipa Košmerl

Ljubljana, Francišk. ulica št. 8.

Izborna blago! Točna postrežba.

Zahtevajte drože v orid »Slov. Straže!«

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306-2 m, sred. zračni tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padevina v 24 urah v mm
13	9. zveč.	38-2	3-0	sr. vzh.	dež	
14	7. zjutr.	37-3	3-6	sl. svzh.		23-8
	2. pop.	37-5	5-4	sl. svzh.		

Srednja včerašnja temp 2-5°, norm. 1-4°.

Ivan Kacin, Novi Vodmat Ljubljana.

Izdelujejo se vsake vrste harmoniji po ameriškem sistemu. Sprejemajo se popravila starih harmonijev. Na zahtevo se dobe tudi posamezni deli: klavijature, jeziki itd. Harmonije oddajam tudi na obroke. Priznalna pisma na razpolago. Cenik franco in gratis. 3691

ŽELEZNE PEČI

vsake vrste, posebno prave Musgráve-jeve izvirne irske trajno grelne peči, štedilnike, ognjišča za velike kuhinje za vzidavanje kakor tudi njih posamezne dele dobavlja po najnižjih cenah trgovina z železnino

ŠTEFAN NAGY, LJUBLJANA. 3433

Odda se takoj

Šelenburgova ulica 6:

1. srednje velik ulični lokal s poleg ležečim prostorom za skladišče, pravno za trgovino oziroma za obrt;
2. stanovanje v I. nadstr. 2 svetli sobi, pripravnosti za kako pisarno ali delavnico.

Pojasnili pri hiš. posestniku ravnotam II. nadstr. desno. 3664

Kavarna „Central“ Sv. Petra nasip št. 37.

Danes in vsak dan

KONCERT

slovitega tamburaškega zbora

„Javor“ iz Zagreba, obstoječ iz 4 dam in 2 gospodov.

Bogati vspeh sestoji iz narodnih slovenskih popevov in tamburaških glasbenih umotvorov.

Posebnost: Krasni ženski četverposov.

ki je povsod vzbujal navdušeno priznanje.

Kavarna vso noč odprta.

Začetek ob 8 uri zvečer. — Vstop prost. K obilni udeležbi vabi z velepoštovanjem 3693

Štefan Miholič, kavarar.

Iščem za takoj 3688

blagajničarko in učenca.

Julius Klemenc (Jagrovi dediči), mesar, Ljubljana.

„LISSNE“ ROBEK je najprikladnejše darilo za Božič. „LISSNE“ ROBEK je najfinejši, najtrpežn. damski žepni robec, stane samo 9-60 kron za en tucat. se dobiva v Ljubljani samo pri tvrdki: 3679

Svojo tvrdko

bi rad vpeljal tudi na deželo in zato prodajam po reklamnih cenah samo ta teden:

3592

Ta bonne femne z volantom

samo za K 3-80 komad.

Svicarska tancica v modr. aplikaciji z filot-vsvom. Zraven Brize bize od K — 95 višje.

Razpošiljalna preprog REPPER, Dunaj I., Fleischmarkt 3. Pošilja na deželo 2 krat na dan. Če ne ugaja denar nazaj. Zahtevajte ilustrirani cenik.

Portirja

veščega slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi išče

„Grand Hotel Union“ v Ljubljani. 3663

Ponudniki ki so večji več jezikov in lahko polože kavicijo imajo prednost

„Mars“ Ivándska grénčica

je prvovrstno čistilno sredstvo.

Njen okus je grenkoslan, ne neprijeten in se tudi otrokom dopade.

Glavni zastopnik za Kranjsko: Franc Schantel, Ljubljana, Franciškanska ulica.

Skladišče v I. ljubljanskem javnem skladišču Krisper - Tomažič, društvo z o. j. 3583

Išče se

organista in objednem cerkvennika

neozženega za župno cerkev Sv. Trojica nad Cirknico. Ima prosto stanovanje, hrano in perilo brezplačno vse v župnišču. Plača v denarju po dogovoru. Nastop službe ob novem letu. Več pove župni urad pri Sv. Trojici nad Cerknico. 3690

Št. 41416.

Razglas.

Da si mestna občina zagotovi zalaganje s stavbnim in rezanim lesom, s kamnoseškim delom in materijalom, z betonskimi cevmi in kamni za merjenje s svinčnimi vložki z železnimi požiralniki in pokrovi za kanale, z železnimi cesnimi ograjami in s posipalnim materijalom za javne ceste v letu 1912 oziroma tudi za leta 1913 in 1914, vršila se bode pri podpisnem mestnem magistratu v prostorih mestnega stavbnega urada

javna pismena ponudbena razprava

dne 21. decembra 1911 od 10. do 12. ure dopoldne.

Pogoji in druge podrobnosti poizvedo se v pisarni mestnega stavbnega urada ob navadnih uradnih urah.

Ponudnike se opozarja, da se bodo sprejemale ponudbe le posameznih tvrdk in podjetnikov ter da je ponudbe opremiti s predpisanim vadijem.

Na prepozno vložene ponudbe, dalje na ponudbe, katere se bodo pogojno glasile, ali ne bodo po vsem zadostovale razpisnim določbam, se ne bode oziralo.

Glede nabave posipalnega materijala si pridrži mestni magistrat po preteku enega ali dveh let dobavo ustaviti.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 12. decembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

3692

Naš patent.
**velurni
lijak**
vzbuja veliko
pozornost.
Vsak star
lijak se lahko
velurtrira.
Velurni lijaki
se dobijo samo
pri nas.

Ali seanimate za
GRAMOFONSKÉ
aparate
plošče
igle?

Naša izbira je brez konkurence
C. Janaushek & Cie.
Družba z o. z.
Dunaj, I. Kärntnerstr. 10.

Izbira in pošiljanje vzorcev Vam je na razpolago.
Stari aparati se zamenjavajo.
Popravila.
Pokaže se, ne da bi se sililo k nakupu.
Popisi in cenik št. 32 zastoj in poštne prosto.

Za manufakturno stroko se sprejme
poštena učenka

krščanskih starišev, z dobrimi spričevali. Deklica ostane z vso oskrbo v hiši in pod strogim nadzorstvom. Kje, pove iz prijaznosti upravn. „Slovenca“.

Išče se pridna, dobro izučena
prodajalka

manufakturne stroke v krščansko trgovino v manjše mesto na Gorenjskem. Vsa oskrba v hiši. Več pove iz prijaznosti upravnštvo „Slovenca“.

V pomoč pri gospodinjstvu in za vzgojo otroka se išče
bivša učiteljica.

V ponudbah, ki naj se pošiljajo upravi lista pod šifro „Wolfram“, naj se poleg drugega navede kraj dosedanjega službovanja in zahteva plače.

Golsa

se da odstraniti brez joda s sredstvom, ki je je izumil ozd avijence, četudi so bila brez vspeha vsa druga sredstva. Zahtevajte takoj proti vpslatvi 20 vin. v znamkah naš prospekt

3531 Remični laboratorij Paracelsus Sternberg, Morava.

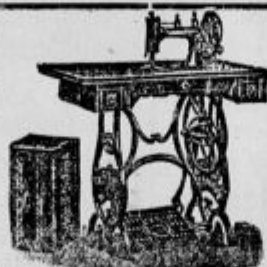
Kdor želi kupiti božično darilo, naj si v lastnem interesu najprej ogleda božično razstavo tvrdke Franc Souvan sin.

Lepa primerna božična darila.
Izvirni „Viktoria“ šivalni stroji
so zelo priporočljivi ter znani kot najboljši za šivilje in krojače.

Vsak izvirni „Viktoria“ šivalni stroj ima krog za prirezanje oblek, da lahko vsaka gospodinja sama izvrši obleke.

Priporočam tudi druge vrste „Singer-jeve“ stroje od K 65— naprej, ki jih imam vedno v zalogi.

Velika izbira „Puch-ovih“ in drugih vrst koles imam v zalogi po najnižji ceni.

Umetno vezanje je brezplačno v moji trgovini. Ceniki zastoj in poštne prosto.

FR. ČUDEN v Ljubljani Prešernova ul. 1.

TEHNIČNI BIRO IN STAVBENO PODJETJE

RESLJEVA CESTA ST. 26 (POLEG PLINARNE), IZDELUJE:

Beton
Zelezobeton
Mostove
Strope
Dvorane
Zazidke turbin

Strokovna
izvršitev
vseh vrst
načrtov
Prevzete zgradbe
Tehnična mnenja

Vodovodi
Električne centrale
Turbine
Mlini
Žage
Opekarne
Moderne apnenice

Obisk strokovnih
inženirjev
na željo

Naznanilo in priporočilo!

Podpisani naznanja tem potom vsem p. n. sodavičarjem, da je pričel z

destilacijo rastlinskih in sadnih arom
ter zgoščav (ekstraktov).

Vsi izdelki so iz svežega sadja, po najnovejšem in najboljšem načinu izgotovljeni, ter vsled tega kvalitativno brez konkurence. Cene zmerne. Na željo dostavijo se vzorci. Za blagohotna naročila se priporoča:

Potnik Srečko

destilacija rastlinskih sadnih esenc in ekstraktov ter izdelovanje naravnih sadnih sokov
Ljubljana, Slomškova ulica št. 27.

Št. 41304.

Razglas.

S 1. januarjem 1912 oddati je za dobo enega leta plakatovanje magistratnih in mestnemu magistratu v prilepljenje oddanih razglasov drugih uradov v mestnem okrožju ljubljanskem.

Ponudbe radi prevzetja omenjenega plakatovanja v katerih mora ponudnik navesti število desk z natančno označbo v katerih mestnih ulicah se iste nahajajo, vložiti je pri mestnem magistratu do 28. decembra t. l.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 9. decembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan l. r.

3680

Izrjeni, dobro uvedeni

3645

zastopniki proti proviziji
za prvo vrsto
tovarno margarina
se takoj sprejmo.
Ponudbe z navedbo referenc pod šifro „Serlöse Kraft 6011“ na anončno pisarno HENRIK Schalek, Dunaj I. Wollzeile 11.

Krompir

najboljše kakovosti zdrav in brezhiben, debeli ter srednje debelosti, vedna zaloga, oddaja v vsaki množini 200 kg dalje tudi cele vagone po prav solidni nizki ceni. Točna postrežba.

3087

== Tvrdke Iv. A. Hartmann nasl. A. Tomažič v Ljubljani, Marije Terezije cesta. ==

„DIE ZEIT“, zelo razširjen dunajski list, piše v št. 2908, Dunaj, sobota, dne 23. vino toka 1910, na strani 10 pod naslovom: Narodnogospodarska revija „Gasa“. Dalj: „NAŠ OTROK“ Casopis za vzgojo in varstvo otrok, Dunaj, V. letnik, št. 2, koncem maja 1907. — Potem: „NARAVNI NAČIN ZDRAVLJENJA“ Glasilo za praktično higijeno na Dunaju decembra 1910. št. 421, 22. letnik pišejo sledeče:

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1 do 3 K, velja „SLADIN“ ali dr. pl. Trnkóczy-ja „SLADNI ČAJ“ 1 zavojček z 1/4 kg samo 50 vin. Na tisoče otrok ga za 1. z najboljšim uspehom. — Glavne zaloge v Ljubljani lekarna Trnkóczy, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: VIII., Josefstädterstrasse 25; III., Radetzkyplatz 4; V., Schönbrunnerstrasse 19; v Gradcu, Sackstrasse 3. Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna tvrdka. — Preizkušeno lekarniško blago. — Drogijške cene. — Mastin za živinorejce. — Telefon št. 190.